



Innspill til Familievernutvalget august 2019

09.09.2019

Norsk psykologforening har hatt kontakt med Live Husan, sekretær for Familievernutvalget om innspill til utvalgets arbeid. Vi har fått en frist innen utgangen av august.

Vi har følgende innspill:

- 1) *Psykologforeningen mener det er en stor verdi at familievernet er et frivillig tilbud og det er viktig at det fortsatt blir tydelig at barnevernet og familievernet er to forskjellige instanser.*
- 2) De senere årene har fokuset på fagutvikling vært å styrke tjenesten på områder som tidligere er sett på som mer spesielle, som vold, radikaliserings og foreldre som er fratatt omsorgen for barn. Dette er viktige innsatsområder, men det er vesentlig at par- og familieterapi fremdeles beskrives som kjerneoppgaver og at den høye relasjonelle kompetansen til familievernet opprettholdes. Dette plasserer tjenesten inn i det forebyggende arbeidet. Det å få hjelp med problemer i familien på et tidlig tidspunkt, vet vi er avgjørende for å kunne gi best mulig hjelp. I et livsløpsperspektiv og en forståelse for hvordan ting griper inn i hverandre, er unge par som enda ikke har fått barn eller eldre mennesker som skal fungere som en støtte og et forbilde for de unge viktige målgrupper. Familievernets systemiske forståelse er et viktig tilbud og supplement til andre mer individorienterte tjenester.

Psykologforeningen mener par- og familieterapi fremdeles må beskrives som kjerneoppgaver i familievern tjenesten og at den høye relasjonelle kompetansen til familievernet opprettholdes.

- 3) Det er stort fokus på effektivisering i familievern tjenesten, blant annet ved å øke krav om antall terapier pr terapeut. Den gode intensjonen om effektive tjenester kan likevel stå i veien for hjelp til de mest sårbare familiene som har behov for oppsøkende tjenester og mye samarbeid på tvers av tjenester. Disse aktivitetene reduserer muligheten til å oppnå høye aktivitetstall på terapitimer og prioriteres derfor i utilstrekkelig grad. Dette kan være med på å skape uønskede forskjeller i befolkningens tilgang på hjelp fra familievernet. En annen

mulig vridning av ressursbruk, er at kravet om å tilby time innen fristen resulterer i at det blir vanskelig å jobbe intensivt med de som trenger det, som for eksempel ved høykonflikt eller vold.

Psykologforeningen mener familieverntjenesten må ha mulighet til å yte tilstrekkelig hjelp til alle familier med behov for det og gjøres bedre kjent via helsestasjon, skole, lege, introduksjonskurset for nye borgere, m.m. Dette forutsetter blant annet ressurser til å samarbeide og jobbe utadrettet.

- 4) I et forebyggingsperspektiv er det et utviklingspotensial når det gjelder familieverntjenestenes systematiske samarbeid med både første- og andrelinjetjenester. Siden 2013 har staten bevilget tilskuddsmidler til kommuner som rekrutterer psykolog og fra 2020 er denne kompetansen lovpålagt i kommunale helse- og omsorgstjenester. Formålet er å styrke det psykososiale forebyggingsarbeidet og utvikle tilgjengelig psykisk helsehjelp. I mange kommuner vet vi fra våre medlemmer at det er utviklet et godt samarbeid mellom kommunale tjenester (feks Familiens hus) og Familievernkontoret, men dette fremstår tilfeldig i dag.

Psykologforeningen mener familievernkontoret må tilrettelegge for nødvendig samarbeid med andre instanser, men hvordan dette skal se ut bør tilpasses geografiske og lokale forskjeller. Dette må reflekteres i myndighetens styringskrav og ressurstildeling.

- 5) Blant tilbud familievernkontorene bør ha er gruppetilbud knyttet til sinne/vold, høykonflikt, barn, par også for flerkulturelle. Familievernkontorene er styrket de siste årene for å ta seg av nye oppgaver, men nye oppgaver tillegges også uten at tilstrekkelig ressurser følger med. Et eksempel på dette er «Støttet tilsyn», en ny og krevende oppgave som kan gå på bekostning av familievernets kjerneoppgaver.

Psykologforeningen mener det er behov for å vurdere nye oppgaver til familieverntjenesten nøye opp mot tjenestens kjerneoppgaver og ressurser.

- 6) Differensiering i mekling er et godt tiltak og viktig for å bedre kunne tilpasse meklingstilbudet til den enkelte familien. Familiene som trenger det kan gjennom dette få et godt tilbud som kan bidra til å unngå at saken går videre til rettsapparatet. Utfordringen for å få dette til på en god måte er at det er ressurskrevende saker og at det bør være to meklere i disse sakene, noe som ikke alltid er mulig å få til med den bemanningssituasjonen familievernkontorene har. Det er et og økende fokus på barns rett til å bli hørt. Slik det er nå, er det imidlertid en litt for stor åpning til at hver mekler gjør det på sin måte, med mulighet for uønsket variasjon i kvaliteten på medvirkningen. Her vet vi at spisskompetansemiljøet jobber godt med å få en mer gjennomtenkt og helhetlig tankegang rundt dette.

Psykologforeningen ser frem til tydelige anbefalinger for barns medvirkning i mekling.

- 7) Til tross for at fagbakgrunn/kompetansekrav i Familievernet ikke er spesifikt omtalt i utvalgets mandat mener vi det er av betydning for områder berørt av mandatet (feks oppgaveløsning og samarbeid med andre tjenester).

Familievernnet blir i alle sammenhenger fremhevet som en tjeneste med høy og spesialisert fagkompetanse. Tjenesten har i alle år i hovedsak hatt psykologer, psykologspesialister og kliniske sosionomer som sin hovedgruppe, men dette er i ferd med å endre seg og det er i varierende grad psykologspesialister i familievernnettjenesten. Dette er uheldig både i det forebyggende arbeidet med par- og familierapi, og i lys av at stadig mer alvorlige og komplekse familievernsaker der sårbare barn er involvert prioriteres. Psykologspesialister benyttes også som en sentral faglig ressurs på familievernkontorene til veiledning og undervisning.

Psykologforeningen mener familievernnet har behov for høy psykologfaglig kompetanse for å kunne være en tjeneste med høy og spesialisert fagkompetanse.

Ta gjerne kontakt dersom det er noe utvalget ønsker utdypet.

Med vennlig hilsen
Norsk psykologforening



Tor Levin Hofgaard

President